

"Cine este evreu ?" Intrebarea invita la dispute, dileme, intrebari, raspunsuri.

Cine e evreu? Depinde de varsta, loc, experienta! Sa fii evreu in Romania in care am crescut, am invatat, ne-am educat, e o "bucata" de experienta. Parintii erau evrei, asa ca vrind nevrind sunt evreu cu nume foarte curios: ISRAEL (in Romania - Izrael), dupa tata. Copii, am fost la "haider", Mendu bacsii, melamedul, ne-a invatat primul "alef, beth..."

La scoala am fost trimis de cateva ori "in Palestina" (dupa ce am "ripostat", au renuntat la idee). Pionier (cu cravata rosie) am fost facut si eu, si baiatul popii, si fata fostului prefect, si baiatul macelarului, dupa ce ceilalti au primit cravata. Am intrebat pe tovarasa invatatoare de ce nu m-au facut pionier cu ceilalti copii si raspunsul a fost "tu esti altceva". La UTC a fost mai simplu: ne-au facut in grup (toti elevii), dar pe lista nu am fost trecut! In clasa s-a asezat linga mine un coleg si a inceput discutii despre religie, evrei, socialism, muzica, religie si tot asa, dupa un plan bine conturat (interesant ar fi sa caut dosarul meu de atunci). Apropo, colegul de clasa a continuat studiile la Academia Militara, a fost activ in domeniul securitatii si a iesit la pensie acum un an cu gradul de general. Am vrut sa-l felicit pentru realizari si pentru faptul ca eu am fost unul din primele cazuri pe care le-a studiat in amanunt, de fapt a fost primul. (completarea datelor, culesul informatiilor a durat destul de mult, dar probabil ca a primit nota buna la intrebarea "cine e evreu"). La sinagoga din oras s-au spart de cateva ori geamurile in timpul rugaciunilor. Acasa s-a vorbit foarte putin despre perioada razboiului, despre gheto, deportare, lagare, moarte. Din cand in cand primeam vesti de la bunicii din Israel (bunicul a continuat, pana s-a prapadit in 1968, sa repare pantofi, pantofar, maabarot in kraiot, linga Haifa - origine sanatoasa, puncte bune la dosar).

1967 Primul an de facultate, prima zi, s-a citit prezenta si secretara a fost foarte mirata ca eu sunt ISRAEL. Remarca ei ca nu toti au parul rosu (atunci aveam par) nu prea a deranjat pe multi.

1967 Costica, coleg de camera (14 in camera) la caminul IMF TIM a inceput sa vorbeasca despre jidanii care l-au omorit pe Hristos. Baiatul parea sa fie foarte bine informat si a descris cu multe amanunte ce au facut jidanii si cum ar trebui pedepsiti pentru faptele lor. Era miezul noptii cand l-am intrebat daca stie ce sunt eu! Sigur, a fost raspunsul lui Costica: "TU ESTI EVREU"! Evreu? Ce-i aia? Pai baiatule, mi-a explicat Costica, evreu e cel care e primul in clasa, e destept, merge la "concerte de opera si balet", face baie in fiecare zi, citeste si alte carti si nu e membru de partid (cred ca asta a fost culmea caracterizarii). A intrat in "discutie" un alt coleg de camera intrebând: "nu inteleg, nemtii au omorit jidanii si asta e bine, dar ce au avut cu evreii"????

1967 La comunitate incep cursuri de TALMUD TORA, si am inceput sa invatam ivrit (caministii si timisorenii), au inceput conferintele (va aduceti aminte?)

1967 Prof Elias z.l ma opreste pe coridor si ma intreaba "direct": Ma baiatule, de ce nu-ti schimbi numele? "Din Stefan in Vasile sau Mitica"? "Nu, din Israel"! Rasunsul meu a fost "ca problema e dificila, pentru ca peste 6 ani va trebui sa-l schimb din nou"! S-a uitat la mine lung, a tacut si a spus: "Ai dreptate!" (acum cateva luni i-am povestit lui Sorin (baiatul lui Misu Elias z.l)

1967-1973 Tabere la Borsec, Cristian, vacante la mare, munte, delta, invatam ivrit si cunoastem persoane noi (Rav Ros en si Rav Neumann au realizat in conditiile din Romania una din cele mai importante actiuni de "aducere la matca" a tinerilor nascuti din parinti evrei". Multi dintre noi s-au cunoscut si mai tarziu s-au casatorit (TODA RABA)

1967-1973 Conferinte la comunitate, discutii (Rav Neumann, Sergiu Levin, Constantin Anatol etc). Pesach, Rosh Hashana, Golda Meir in Romania, ne pregatim...

1968 Mi-au disparut toate articolele din ziare in legatura cu Israel si razboiul de 6 zile, toate pozele cu soldatii israelieni (zidul, parasutisti, avioane) - dulapul la camin a fost spart. Dupa cateva zile - intalnire cu tov. securist raspunzator de anul 2 stoma si tov. securist raspunzator stoma! Tema intalnirii: ce facem noi la comunitate in afara de conferinte? Le-am explicat ca si mancam! Nu prea i-am multumit cu raspunsul!

1967-73 Cativa colegi de facultate ma intreaba ce sa faca sa fie evrei! (ideea cu taiatul nu le-a placut, dar la conferinte au participat - rav Neumann m-a incurajat sa-i aduc)

1973 O luna inainte de a termina facultatea: mustrare scrisa cu avertisment! De ce? De aia! Pe lista absolventilor am fost trecut la coada, fara sa se mentioneze nota de absolvire! (in timpul examenului de diploma unul din profesori si-a cerut scuza si a adaugat, in mijlocul examenului: "De fapt ce-ti pasa, ca tot pleci")

1973. 27.01 - Templul Mare din Bucuresti nunta cu Aura!

1973 Razboi, Misu, Sani pleaca in Israel de la noi de acasa! Invatam ivrit cu d-na Weinstein! Ceilalti prieteni caministi, timisoreni, etc se raspandesc in toata lumea, marea majoritate in ISRAEL

1977 Cu Aura am ajuns in ISRAEL, in kraiot, linga Haifa (roata vietii?) Dalit s-a nascut 6 luni mai tarziu, Yair - 4 ani mai tarziu.

1995 Dalit se inroleaza in armata, curs ofiteri, 3 ani de armata.

2000 Yair se inroleaza in armata "cravi" (luptator). L-am intrebat de ce a cerut la "cravi". Raspunsul a fost: "Daca nu eu, atunci cine?" Curs ofiteri, 4 ani armata.

2010 Dalit, Harel (sotul), Rani (nepotul), si inca unul in burta, sunt la Haifa, dupa 5 ani la Londra.

2010- Yair, anul 4 stomatologie in Tel Aviv, dupa ce a studiat 3 ani la Budapesta.

Cine este evreu? Si eu, si tu, toti care ne-am nascut evrei, am crescut ca evrei (religiosi, mai putin religiosi, nereligiosi, dar spunind cel putin in gand, sa ne ajute si "Cel de Sus"), care avem demnitatea si mandria de a fi ce suntem. Israel este poporul, casa, familia, durerea si bucuria. Mandria de a apartine, apartenenta este datorie si obligatie, nu este legata de locul unde traiesti, este legata de radacinile care ne unesc (chiar daca nu credem si continuam sa cautam)

Copiii ne invata ceea ce nu am stiut despre devotament, dragoste de tara, mandrie, datorie si da, ne invata "cine este evreu".

Cine este evreu? Poate nepotii nostri vor reusi sa dea o definitie scurta si cuprinzatoare, noi reusim sa vorbim, sa scriem (n-am mai scris asa de mult de peste 30 de ani, probabil cu varsta...). PISTI ISRAEL